

תפ"ח (חיפה) 51833-10-23 - מדינת ישראל נ' אחמד עמאש (עציר) - נדון

תפ"ח (חיפה) 51833-10-23 - מדינת ישראל נ' אחמד עמאש - נדון מחוזי חיפה
תפ"ח (חיפה) 51833-10-23
מדינת ישראל
נגד

אחמד עמאש (עציר) - נדון
חסאן עמאש (עציר)
בית המשפט המחוזי בחיפה
[17.07.2025]

לפני הרכב כבוד השופטים: יחיאל ליפשיץ [אב"ד] גיל קרזבום, אילנית אימבר
גזר דין בעניינו של הנאשם 2
השופט יחיאל ליפשיץ:
כללי

הנאשם הוא תושב היישוב ג'סר א-זרקא (להלן: הישוב) ויליד 2002. לאחר שמיעת חלק מעדי התביעה, הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו תוקן כתב האישום כנגד הנאשם, באופן שהוא מייחס לו כיום עבירות של סיוע לרצח בנסיבות מחמירות וכן עבירות נשק. כתב האישום המתוקן נסוב סביב אירוע חמור במסגרתו נורו למוות שניים מבני משפחת עמאש. הסדר הטיעון לא כלל הסכמות לעונש.

כתב האישום בהליך דנן הוגש כנגד שני נאשמים בלבד - הנאשם שלפנינו (להלן: הנאשם) ונאשם נוסף (להלן: הנאשם הנוסף). חלקו של הנאשם הנוסף היה שולי באופן יחסי, לא נגע באופן ישיר לרצח המנוחים וההליך נגדו הסתיים זה מכבר במסגרת הליך נפרד שנדון לפני דן יחיד (גזר דין מיום 21.5.24 בת"פ 36015-04-24). כפי שיובהר להלן, ברצח עצמו היו מעורבים 3 מבצעים נוספים נגדם לא הוגש כתב אישום.

כתב האישום המתוקן

בהתאם לכתב האישום המתוקן, על רקע סכסוך שטיבו אינו ידוע למאשימה קשר הנאשם קשר, יחד עם שלושה אחרים (להלן: האחרים), לסייע להם לירות ולגרום למותם של מי מבני משפחת עמאש המתגוררים בשכונה הצפונית ביישוב, עליהם נמנים בין היתר ראשה עמאש ילדית 1992 (להלן: המנוחה) ומחמד עמאש, יליד 2003 (להלן: המנוח), שהיה בן דודה של המנוחה.

עובר ליום 22.7.23 שעה 00:27, הצטיידו הנאשם והאחרים בשלושה כלי נשק - שני אקדחים ותת מקלע מאולתר. תואר כי בשעות הלילה שבין ה-21.7.23 ל-22.7.23 בסביבות השעה 00:30 ישבו המנוחים ובני משפחה נוספים - אניסה (שהיא אימה של המנוחה), חלמי וג'ומעה - בחצר ביתם.

סמוך לשעה 00:27 יצא רכב מסוג מזדה ממתחם מגורים ברחוב עומר אל חטיב ביישוב. ברכב נהג הנאשם ומאחור ישוב שלושת האחרים. החבורה נסעה לכיוון בית המנוחים כשהם מצוידים בכלי הנשק לעיל. כשהגיעו בסמוך לבית, החנה הנאשם את הרכב מול המסגד הנמצא בשכונה הצפונית של היישוב, ברחוב מקביל לבית המנוחים. שלושת האחרים ירדו מהרכב כשהם רעולי פנים, שניים מהם נשאו עמם אקדחים והשלישי נשא עמו את הקרלו. הנאשם נותר ברכב כשהמנוע מונע, כיבה את אורות הרכב והמתין לאחרים כדי למלטם לאחר ביצוע הרצח. שלושת האחרים הגיעו לבית המנוחים בריצה. השניים שנשאו את האקדחים נכנסו לחצר הבית וירו לעבר הנוכחים בחצר לא פחות מ-21 קליעים בכוונה לגרום למותם, והאחר שנשא עמו את הקרלו נעמד סמוך לכניסה לבית וירה לא פחות מ-4 קליעים. כתוצאה מהירי שביצעו האחרים, בסיועו של הנאשם, נגרם מותם של המנוחים - שני קליעים פגעו במנוחה וגרמו לנזק, בין היתר, באחת מכליותיה, בכבד ובלב; ושני קליעים פגעו במנוח וגרמו לנזקים, בין היתר, בטחול, בריאה ובלב. מיד לאחר המתואר לעיל שלושת האחרים חזרו לרכב בו ישב הנאשם, והחבורה נמלטה מהמקום חזרה למתחם המגורים ברחוב עומר בן אלחטיב. סמוך לאחר מכן הנאשם ושניים מהאחרים הגיעו לחצר ביתו של הנאשם הנוסף - שהתגורר בשכונת לנאשם והייתה ביניהם היכרות טובה - ואז אחד מהשניים האחרים מסר לידי הנאשם הנוסף את נשק הקרלו, והאחרון הסליקו בחצר ביתו.

על בסיס האמור לעיל הורשע הנאשם בעבירות הבאות:

(-) סיוע לרצח בנסיבות מחמירות, עבירה לפי ס' 301א(א)(1)+ס' 29+ס' 32 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק);

(-) עבירות בנשק (נשיאה והובלה), לפי ס' 144(ב) רישא וסיפא + ס' 29 לחוק. תסקירי נפגעי העבירה

התסקיר על אודות בני משפחת המנוח מוחמד עמאש ז"ל נערך על בסיס פגישה עם אמו ואחותו הקטינה. המנוח היה בן למשפחה בת 6 נפשות - אם וחמישה ילדים בגילאי 16-25, השני בסדר הלידה. הוא נולד וגדל עם אחיו בג'אסר א זרקא, עבד בעסקי המזון והתגורר עם סבו וסבתו. המשפחה תוארה כמלוכדת, והמנוח היה אח מסור ואוהב ושימש כעמוד התווך של המשפחה. מפאת צנעת הפרט תוכן התסקיר לא יובא בהרחבה, אך יצוין כי תוארה תמונת נזק קשה ומרובת פנים, כשהאובדן הטראגי של המנוח ערער באחת את יסודות חיי בני המשפחה - חייה של האם השתנו לחלוטין וצוין שהיא מתמודדת עם משבר רגשי ותפקודי עמוק, כשאובדן בנה הוביל לקושי במישורי חייה השונים - התעסוקתי, החברתי והמשפחתי; באשר לאחות הצעירה ביותר במשפחה, הובעו על ידה תחושות קשות המלוות אותה מאז הרצח והמנוח תואר על ידה כדמות קרובה, תומכת ומשמעותית כשהקשר בינם היה הדוק ביותר. האחות אף הייתה עדה לרצח אחיה ושל רשאה ז"ל ומראות האירוע רודפים אותה.

בנוגע למשפחת המנוחה רשאה עמאש ז"ל, נערך תסקיר על בסיס פגישה עם אימה. המנוחה, בת 28 במותה, הייתה הבת הבכורה במשפחה המונה זוג הורים וחמישה ילדים. המנוחה הייתה רווקה, שסייעה לפרנסת הבית והיותה מקור לתמיכה כלכלית ורגשית בעבור בני משפחתה. הרצח התרחש לאחר שבני המשפחה חזרו ממסיבת אירוסין של אחיה של רשאה, ותואר כי אמה נכחה בזירה וחזתה במותה הברוטאלי. צוין כי ניכרת השפעת המראות והזיכרונות הטראומטיים על חיי האם והורחב על אודות תמונת הנזק החמורה. בקצרה, בהקשר לעיל, ניתנה התייחסות לקשיים הרגשיים ולמצוקה הנפשית העמוקה בהם היא שרויה וכן בנוגע להשפעת הרצח על מישורי חייה השונים, ובהם הפן התעסוקתי, הנפשי והרגשי. האם מסרה כי האב ואחיה של רשאה לא היו מעוניינים להיפגש עם שירות המבחן אולם האירוע השפיע עליהם נפשית בצורה קשה.

תמצית טיעוני הצדדים

הצדדים לא הביאו ראיות לעונש.

בטיעוני המאשימה לעונש הודגשה חומרת מעשיו של הנאשם ובמיוחד חומרתם היתרה של תוצאות מעשי החבורה עליה הוא נמנה - מדובר במעשים שהובילו לרצח שני המנוחים ולפגיעה אנושה בערך השמירה על חיי אדם. המאשימה הפנתה לחלקו של הנאשם שהגם שהיווה סיוע "בלבד", היה חוליה מרכזית ברצח המנוחים - המנוח נטל חלק בהוצאה לפועל של אירוע מתוכנן היטב ויכול היה להימנע מכך. לאחר שהפנתה לפסיקה שלשיטתה מייצגת את הענישה הנוהגת, עתרה המאשימה למתחם בין 17 ל-20 שנות מאסר. בשים לב לחומרת מעשיו של הנאשם ולאינטרס הרתעת היחיד והרבים, נטען שיש להשית על הנאשם עונש ברף האמצעי של המתחם, נוסף על מאסר על תנאי ופיצוי מרבי למשפחות המנוחים.

מנגד, עתר בא כוח הנאשם לעונש שלא יעלה על 8 שנות מאסר בפועל. ההגנה הייתה ערה מטבע הדברים לתוצאה הטראגית והקשה של המעשים בהם נטל הנאשם חלק, כמסייע, ונטען בהקשר זה כי חרף חומרתם כאשר בוחנים את רמת הענישה במקרים בהם הורשעו נאשמים בעבירת סיוע לרצח המסקנה היא שרמת הענישה הראויה במקרה דנן פחותה מ-10 שנות מאסר. בהקשר האחרון, הפנה בא כוח הנאשם לפסיקה התומכת, לשיטתו, בטענתו לעיל לעניין רמת הענישה (פסקי הדין אליהם הפנה בא כוח הנאשם מפורטים במסמך שהוגש לנט-המשפט ביום 8.7.25). כמו כן, הפנתה ההגנה לנסיבות שאינן נוגעות לביצוע העבירה ובהן גילו הצעיר יחסית של הנאשם; היותו נעדר עבר פלילי; וקבלת האחריות על מעשיו. הנאשם אמנם עשה כן רק לאחר שמיעת חלק ניכר מעדי המאשימה אך נטען בהקשר זה שהדבר הבהיר כי חלקו הוא מסייע בלבד ולכן מדובר בניהול מוצדק. בדברו טרם גזר הדין ביקש הנאשם סליחה על מעשיו.

דיון ומסקנות

מדובר במקרה טראגי נוסף בו נקטלו חיים באופן אכזרי וקשה. חייהם של שני המנוחים נקטעו בדמי חייהם, צעירים בתחילת חייהם, וחיי קרוביהם התמלאו באחת בצער ויגון. הנאשם הוא היחיד שהועמד לדין בגין אירוע זה, ויש לקוות כי הרשויות ימשיכו לפעול למיצוי הדין עם כלל השותפים לפשע הנורא שבוצע.

העבירה המרכזית בה הורשע הנאשם הינה סיוע לרצח בנסיבות מחמירות, אשר העונש המרבי הקבוע לצידה הוא 20 שנות מאסר. בנוסף, הורשע הנאשם גם בעבירת נשק (נשיאה והובלה). כלל המעשים מהווים אירוע אחד, ומטיעוני המאשימה לעונש היה ברור למדי כי ביחס למקרה קונקרטי זה, עמדתה היא כי מדובר במעשה אחד וכאמור לעיל היא אף הגבילה עצמה ל-20 שנות מאסר.

ככלל, עונשו של מסייע ייגזר ממאפייני הסיוע וממידת תרומתו למימוש התוכנית העבריינית. במסגרת זאת יש לבחון את טיב הסיוע, משך הסיוע ומידת מעורבותו של המסייע, כמו גם את חשיבות חלקו של המסייע והאופן בו הסיוע אפשר או הקל על מימוש התוכנית העבריינית כולה (ע"פ 3706/15 טובאסי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2.5.2016); ע"פ 7881/20 קשאש נ' מדינת ישראל, פסקאות 14-16 (10.5.21); ע"פ 8606/22 אריאל ורדיניאן נ' מדינת ישראל (8.9.2024), להלן: עניין ורדיניאן).

לגבי נסיבות ביצוע העבירה, מדובר בסיוע ברף גבוה שהוביל לרצח שני מנוחים. אומנם הנאשם לא הפעיל באופן ישיר אלימות כלפי המנוחים במהלך האירוע, אך מדובר בסיוע משמעותי - הנאשם היה חלק מאלה שקשרו לירות במי ממשפחת המנוחים ולגרום למותם, הגם שכמסייע בלבד (ס' 5 לעובדות כתב האישום המתוקן); הנאשם היה מודע לכך כי השלושה אותם הוא מסיע נושאים עמם נשקים; ותפקידו באירוע כנהג המילוט היה ממושך - עת הסיע את האחרים למקום ביצוע הרצח, המתין ברכב בסמוך למקום בזמן ביצוע הרצח ומילט אותם מהמקום מיד לאחריו. מדובר אם כן בליווי שנמשך פרק זמן משמעותי שתרם תרומה חיונית למימוש תכנית הרצח עצמו וההימלטות מהזירה מיד לאחריו. בנוסף, מעורבות הנאשם נמשכה אף מעבר לכך, כאשר לאחר שמילט את המבצעים העיקריים מהזירה הוא הוסיף והתלווה לשניים מהם אשר פעלו לצורך הסלקת אחד מכלי הנשק ששימש בביצוע הרצח באמצעות הנאשם הנוסף. משכך, חלקו של הנאשם היה קרוב - הגם שלא מגיע כדי - ביצוע בצוותא, ובהתאם נגזרים מידת אשמו ועונשו (ור' בנדון פסקה 261 לחוות דעתי בתפ"ח (מחוזי חיפה) 15153/09-18 מדינת ישראל נ' כהנא וורדיניאן (20.3.2022) שם נסקרו, בין היתר, מקרים בהם הורשעו "נהגי מילוט" כמבצעים בצוותא).

באשר למדיניות הענישה הנוהגת, קיים מנעד רחב של ענישה בעבירת הסיוע לרצח כאשר הענישה תלויה, כאמור לעיל, במאפייני הסיוע. זו אף הסיבה שחלק מהפסיקה אליה הפנתה ההגנה אינה רלוונטית בהכרח לענייננו. זאת ועוד, חרף חשיבות הפסיקה יש לזכור כי מדיניות הענישה היא רק אחד הפרמטרים בהם מסתייע בית המשפט לעיצוב המתחם וכמתבקש גזירת העונש בגדרו (ור' בנדון, בין היתר, האמור בע"פ 6390/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (10.2.2021)). נוסף על האמור וכפי שכבר צוין לעיל, בענייננו סייע הנאשם ברצח שני מנוחים, בעוד שחלק מהפסיקה, כולל זו שהוצגה לנו על ידי הצדדים, מתייחסת בחלקה לרצח של מנוח אחד. במילים אחרות, הגם שהנאשם הורשע במעשה אחד, העובדה כי הוא סייע לרצח שני מנוחים היא נתון משמעותי בקביעת המתחם. נתון נוסף הוא הרשעת הנאשם בעבירות נשק, שדומה שמיותר יהיה להזכיר את חומרתן ואת החמרת הענישה בנדון בשנים האחרונות (ור' לדוגמה בהקשר זה - ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 16 (14.9.2022); ע"פ 26441-12-24 אבו סעדה נ' מדינת ישראל (9.4.2025)).

בכפוף לאמור לעיל אציג פסיקה בשני מקרים בהם הורשעו "נהגי מילוט" בסיוע לרצח, כשלכל מקרה מאפיינים המייחדים אותו - במקרה הראשון - עניין ורדיניאן שהוזכר לעיל (ע"פ 8606/22), הורשע ורדיניאן בסיוע לרצח ובעבירות בנשק ושיבוש מהלכי משפט, לאחר שנקבע שנהג באופנוע באמצעותו הביא את המבצע העיקרי בסמוך למקום בו בוצע הרצח; המתין על האופנוע בסמוך למקום הרצח בעוד המבצע העיקרי נכנס למסעדה בה שהה המנוח וירה בו ולאחר מכן הוא חזר לעבר האופנוע והשניים נמלטו מהמקום. בערכאה הדיונית נקבע מתחם בין 10 ל-16 שנות מאסר בפועל ונוכח עברו הפלילי ואי-נטילת אחריות הוטל עונש למשך 15 שנות מאסר. ערעור על חומרת העונש נדחה. במקרה השני - ע"פ 8074/16 יורי סולימנוב נ' מדינת ישראל (2.4.2020), נדון בין היתר עניינו של רפי שלומוב אשר הורשע בעבירת סיוע לרצח, קשירת קשר ועבירות בנשק, לאחר שהסיע את המבצעים העיקריים לזירת הרצח, שם הם ירדו מהרכב, בעוד שלומוב עזב את המקום והמתין לקריאה טלפונית על מנת למלט. לאחר שהמבצעים העיקריים ירו במנוח הם קראו לו כדי שיאספם וכך נעשה. בערכאה הדיונית נקבע כי מתחם עונש בין 10 ל-15 שנות מאסר בפועל, ודינו נגזר ל-13 שנות מאסר לצד ענישה נלווית. במסגרת ערעור על חומרת העונש, הופחת רכיב המאסר בפועל ל-9 שנים לאחר שנקבע כי מעורבות המערער ברצח הייתה מוגבלת. כפי שצוין לעיל עת נסקרו טיעוני ההגנה, הועלתה הטענה כי במקרים אחרים נקבעה רמת ענישה נמוכה באופן יחסי. במיוחד הופנינו לע"פ 5136/22 לוקר ואח' נ' מדינת ישראל (10.11.2024) במסגרתו נדון עניינם של מספר מעורבים שבצעו עבירות שונות במסגרת ארגון פשע. בא כוח הנאשם הפנה במיוחד לעניינם של המערערים רוחן וסבך שהורשעו במספר פרשיות, כולל אחת בה סייעו לרצח. מבלי להפחית כהוא זה מחומרת מעשיהם של השניים לעיל, אפנה לכך כי על כל אחד מהם הושת עונש כולל לתקופה משמעותית (על רוחן לתקופה של 25 שנות מאסר כאשר בגין הסיוע לרצח והעבירות הנלוות לכך נקבע מתחם בין 15 ל-19 שנות מאסר; ועל סבך לתקופה של 16 שנות מאסר כאשר בגין הסיוע לרצח והעבירות הנלוות לכך נקבע מתחם בין 9 ל-12 שנות מאסר בשים לב לחלקו ואשמו שנקבעו כנמוכים מזה של רוחן). זאת ועוד, הסיוע שהשניים נתנו לא היה "מידי", ישיר או בקרבה פיזית הדומה, כבמקורנו, לזה של מבצע בצוותא. ובכל אופן, העובדה שבית המשפט העליון לא התערב בענישה במסגרת ערעור על חומרת העונש, אינה אמורה לטעמי להוות אמת מידה לענייננו. לא מיותר יהיה לציין כי ניתן לאבחן גם את יתר הפסיקה אליה הופנינו.

על רקע האמור לעיל, ובמיוחד נוכח מעורבות הנאשם בקשירת הקשר לרצח בני משפחת המנוחים, כמסייע; בהוצאת הקשר לפועל, כמסייע; והעובדה כי כתוצאה ממעשיו, כמסייע, נקטלו חייהם של שני המנוחים; ובשים לב למעגלי הנזק המשמעותיים שנגרמו כתוצאה ממעשיו של הנאשם ושפורטו בתסקירי משפחות המנוחים, אציע לחברי לקבוע מתחם עונש הולם בין 15 ל-20 שנות מאסר.

לגבי הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, עומד לפנינו אדם צעיר יחסית, שזוהי הרשעתו הראשונה. זאת ועוד, הנאשם קיבל על עצמו את האחריות למעשיו החמורים. הדבר נעשה אמנם רק לאחר שמיעת חלק ניכר מהעדים, אך בהקשר זה מקובלת עליי טענת באו כוחו של הנאשם כי הדבר התאפשר רק לאחר שהצדדים הגיעו להסדר טיעון ולאחר שמיעת העדים עד אותו שלב. כלל הנתונים לעיל יעמדו לזכות הנאשם, אך מנגד אפנה להלכה ולפיה במקרי אלימות חמורים לא בכל מקרה יש להקנות משקל משמעותי, אם בכלל, לנסיבות כגון העדר עבר פלילי, נטילת אחריות, או לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירה (ע"פ 7645/23 יחיה נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (25.8.2024)). עוד נקבע כי בעבירות חמורות יש ליתן משקל נכבד לשיקולי הרתעת הרבים והיחיד (ע"פ 5806/22 מדינת ישראל נ' מוחמד גריפאת, פסקה 21 (20.11.22)), וכי קביעת העונש בתחתית המתחם מחייבת הנמקה מתאימה (ע"פ 4019/23 אבו סרארי נ' מדינת ישראל, פסקה 27 (12.5.2024)). בשים לב לאמור לעיל, סבורני כי יש להשית על הנאשם רכיב מאסר בפועל לתקופה של 16 שנות מאסר בניכוי תקופת מעצרו; מאסר על תנאי ופיצוי בסכום של 125,000 ₪ לכל אחת ממשפחות המנוחים.

י. ליפשיץ, שופט, אב"ד
השופט גיל קרזבום:
אני מסכים.

א. קרזבום, שופט
השופטת אילנית אימבר:
אני מסכימה.

א. אימבר, שופטת
הוחלט פה אחד להטיל על הנאשם את רכיבי הענישה הבאים:
· 16 שנות מאסר לריצוי בפועל, החל מיום מעצרו -27.9.2023;
· מאסר לתקופה של 12 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו; והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות או נשק מסוג פשע;
· מאסר לתקופה של 6 חודשים, על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו; והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות או נשק מסוג פשע;
· פיצוי בסכום של ₪ 125,000 לטובת כל אחת ממשפחות המנוחים (סה"כ ₪ 250,000). הפיצויים ישולמו לאמותיהם של המנוחים, ב-10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כאשר הראשון ביניהם ישולם ביום 1.10.25 ויתרת התשלומים בתחילת כל חודש עוקב. אי תשלום אחד מהתשלומים יעמיד את יתרת הסכום לפירעון מיידי. התשלומים יבוצעו רק באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות. נאסר על הנאשם או מי מטעמו ליצור קשר, במישרין או בעקיפין, עם משפחת המנוחים בהקשר זה. המאשימה תעביר את הפרטים למזכירות תוך 30 יום מהיום.
זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבית המשפט העליון.
ניתן היום, כ"א תמוז
תשפ"ה, 17 יולי 2025,
בנוכחות הצדדים.

א. אימבר, שופטת

ג. קרזבום, שופט

י. ליפשיץ, שופט
[אב"ד]